

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 67/2011

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. februára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť V. K., M., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Mestského zastupiteľstva v Martine č. 145/10 z 22. septembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. decembra 2010 doručená sťažnosť V. K., M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Mestského zastupiteľstva v Martine (ďalej aj „mestské zastupiteľstvo“) č. 145/10 z 22. septembra 2010. Sťažovateľ v sťažnosti nesprávne označil dátum prijatia napadnutého uznesenia mestského zastupiteľstva č. 145/10 ako 22. október

2010 (prílohou sťažnosti je „Výpis z uznesenia č. 145/10 z rokovania Mestského zastupiteľstva mesta Martin konaného 22. 9. 2010“, ktorý bol vyhotovený 28. októbra 2010).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je obyvateľom mestskej časti Martin – T. Sťažnosť sťažovateľa sa týka určenia hraníc volebných obvodov v meste Martin. Sťažovateľ uvádza: *„Domnievam sa a som presvedčený, že mestské zastupiteľstvo pri schvaľovaní volebných obvodov porušilo časť 3 § 9, (1 a 4) zákona SNR č. 346/1990 Zb., lebo pre mestskú časť T. mali vytvoriť jednomandátový volebný obvod.“* ... *„Tento bod bol sporný už od prvých volieb po roku 1989 a stal sa aj predmetom petície za odčlenenie T. od mesta Martin. Ústavný súd nám dal za pravdu keď Nálezom č. III. ÚS 23/00 rozhodol, že moje práva boli porušené. Mesto však tento proces odčlenenia odsabotovalo, čoho dôkazom je aj ďalší nález ÚS III. ÚS 24/01-31. Ani tento Nález Vášho súdu nebol splnený a tak sa všetko každé štyri roky opakuje.“* (citované z vyjadrenia sťažovateľa z 11. februára 2010).

3. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej uviedol:

„Už piate volebné obdobie ja, ako občan mestskej časti Martin – T. sa domáham práva zúčastňovať sa na správe vecí verejných podľa čl. 30 ods. (1) Ústavy Slovenskej republiky priamo alebo slobodnou voľbou zástupcov podľa ods. (4) – občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Poslanci mestského zastupiteľstva Martin a pán primátor Mgr. art. A. H., tak ako jeho predchodca Ing. S. B. toto právo už dvadsať rokov porušujú...“

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1./ Uznesením Mestského zastupiteľstva č. 145/10 zo dňa 22.10.2010 v časti II. v bode b) boli podľa čl. 30 ods. (1) Ústavy SR práva V. K. porušené

2./ Či voľby do mestského zastupiteľstva vykonané dňa 27.11.2010 v Martine nie sú podľa §48 ods. b) zákona NR SR č. 346/1990 Zb. neplatné, lebo neboli vykonané podľa citovaného zákona.

3./ *Uznesenie MsZ v Martine č. 145/10 zo dňa 22.10.2010 treba zrušiť v plnom znení a mesto Martin ho dá do súladu s § 9 ods. (4) zákona NRSR č. 346/1990 Zb., preto je nutné vykonať opakované voľby a v tom prípade:*

4. *MsZ Martin vykoná úpravu vo volebnom obvode č. 1 L. – J. – T. podľa ods. (3) § 9 v počte poslancov a vytvorí nový jednomandátový volebný obvod č. 8, Martin – T.“*

5. V podaní z 11. februára 2011 sťažovateľ uvádza: *„navrhujem aby som sa mohol zastupovať sám a ak mi to nebude umožnené žiadam Ústavný súd, aby mi bol advokát pridelený EX OFFO.“*

II.

1. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

2. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

3. Podľa ustanovenia § 20 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. K návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa advokátom. V splnomocnení sa výslovne uvedie, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

4. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

5. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Podľa čl. 30 ods. 1 ústavy občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov. Cudzinci s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky majú právo voliť a byť volení do orgánov samosprávy obcí a do orgánov samosprávy vyšších územných celkov.

7. Podľa § 59 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť pre neústavnosť alebo nezákonnosť volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, do Európskeho parlamentu alebo do orgánu miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb môže podať okrem navrhovateľov uvedených v § 18 ods. 1 písm. a) až e) aj politická strana, ktorá sa na voľbách zúčastnila, 10 % oprávnených voličov volebného obvodu alebo kandidát, ktorý získal vo volebnom obvode najmenej 10 % voličov.

8. Podľa § 11 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) počet poslancov na celé volebné obdobie určí pred voľbami obecné zastupiteľstvo podľa počtu obyvateľov obce takto:

- a) do 40 obyvateľov obce 3 poslanci,
- b) od 41 do 500 obyvateľov obce 3 až 5 poslancov,
- c) od 501 do 1 000 obyvateľov obce 5 až 7 poslancov,
- d) od 1 001 do 3 000 obyvateľov obce 7 až 9 poslancov,
- e) od 3 001 do 5 000 obyvateľov obce 9 až 11 poslancov,

- f) od 5 001 do 10 000 obyvateľov obce 11 až 13 poslancov,
- g) od 10 001 do 20 000 obyvateľov obce 13 až 19 poslancov,
- h) od 20 001 do 50 000 obyvateľov obce 15 až 25 poslancov,
- i) od 50 001 do 100 000 obyvateľov obce 19 až 31 poslancov,
- j) nad 100 000 obyvateľov obce 23 až 41 poslancov.

9. Podľa § 9 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 346/1990 Zb.“) pre voľby do obecných (mestských) zastupiteľstiev sa v každej obci utvoria viacmandátové volebné obvody, v ktorých sa volia poslanci obecného (mestského) zastupiteľstva pomerne k počtu obyvateľov obce, najviac však 12 poslancov v jednom volebnom obvode; v mestách, ktoré sa členia na mestské časti, možno vytvoriť aj jednomandátové volebné obvody, ak na počet obyvateľov mestskej časti pripadá iba jeden poslanec.

10. Podľa § 9 ods. 4 zákona č. 346/1990 Zb. v meste, ktoré sa členia na mestské časti, hranice volebných obvodov nesmú presiahnuť hranice mestských častí.

III.

Namietané porušenie základného práva podľa čl. 30 ods. 1 ústavy uznesením mestského zastupiteľstva č. 145/10 z 22. septembra 2010

1. Podstata námietok sťažovateľa v tejto časti spočíva v tvrdení, že uznesením mestského zastupiteľstva č. 145/10 z 22. septembra 2010 v časti II v bode b) bolo porušené jeho základné právo na prístup k verejným a iným voleným funkciám podľa čl. 30 ods. 1 ústavy. Porušenie svojho práva vidí sťažovateľ v určení hraníc volebných obvodov a tvrdí, že „pre mestskú časť T. mali vytvoriť jednomandátový volebný obvod“.

2. Namietaným uznesením mestské zastupiteľstvo určilo počet poslancov mestského zastupiteľstva na volebné obdobie 2010 – 2014 (31 poslancov) a volebné obvody pre voľby

do mestského zastupiteľstva na volebné obdobie 2010 – 2014 vrátane počtu poslancov volených v každom z určených volebných obvodov (sedem volebných obvodov). Mestská časť T. bola zaradená do volebného obvodu č. 1: M. – L. – J. – T. s počtom poslancov sedem.

3. Ústavný súd konštatuje, že obdobnou sťažnosťou sťažovateľa namietajúcou porušenie základného práva podľa čl. 30 ods. 1 ústavy v súvislosti s určením volebných obvodov (v tom čase uznesením mestského zastupiteľstva č. 101/06 z 27. júla 2006) sa už ústavný súd zaoberal v uznesení IV. ÚS 96/07 z 10. mája 2007, pričom sťažnosť odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

4. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (podobne IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05).

5. Zákon č. 346/1990 Zb. v § 9 ods. 1 ukladá vytvoriť volebné obvody a určiť počty poslancov, ktorí v nich majú byť zvolení tak, aby každému poslaneckému mandátu zodpovedal približne rovnaký počet obyvateľov obce s trvalým pobytom vo volebnom obvode. Obecné zastupiteľstvo môže pri stanovení volebných obvodov i počtov v nich volených poslancov uplatniť aj iné kritériá, ale len vtedy, ak ich uplatnením nedôjde k značným disproporciám v počte obyvateľov pripadajúcich na jednotlivý poslanecký mandát. Veľké rozdiely v počte občanov pripadajúcich na jeden poslanecký mandát v rôznych volebných obvodoch pre voľby do toho istého zastupiteľského zboru nemôžu ospravedlniť nijaké dôvody (IV. ÚS 96/07).

6. Ústavný súd konštatuje, že mestské zastupiteľstvo bolo pri stanovení počtu poslancov na volebné obdobie 2010 – 2014 viazané ustanovením § 11 ods. 3 zákona o obecnom zriadení.

7. Pokiaľ ide o zistenie pomeru počtu obyvateľov a poslaneckých mandátov, z dôkazov predložených sťažovateľom vyplýva, že na základe podnetu sťažovateľa sa napadnutým uznesením mestského zastupiteľstva č. 145/10 z 22. septembra 2010 zaoberala aj Okresná prokuratúra Martin pod č. k. Pd 74/10-7. Z oznámenia o vybavení podnetu z 29. novembra 2010 okrem iného vyplýva, že pokiaľ ide o počet obyvateľov pripadajúcich na jedného poslanca, „*pri schválenom počte poslancov mestského zastupiteľstva mesta Martin 31 pripadá na jedného poslanca od 1.582 do 2006 obyvateľov*“. V tejto súvislosti tiež konštatovala, že vytvorenie samostatného volebného obvodu v mestskej časti T. by znamenalo vytvorenie stavu, v rámci ktorého by na jeden poslanecký mandát v mestskom zastupiteľstve volený v takomto volebnom obvode pripadlo 278 obyvateľov oproti 1794 obyvateľom pripadajúcim na jeden volený mandát podľa celomestského priemeru.

8. Nepomer, ktorý by takto vznikol (278 obyvateľov na jeden poslanecký mandát oproti 1794 obyvateľom pripadajúcim na jeden volený mandát podľa celomestského priemeru), by v podmienkach mesta Martin viedol k protiústavným dôsledkom spočívajúcim v porušení rovnosti aktívneho i pasívneho volebného práva výslovne garantovanej v čl. 69 ods. 2 a čl. 30 ods. 1, 3 a 4 ústavy (m. m. IV. ÚS 96/07).

9. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že namietaným uznesením, ktorým sa v súvislosti s určením volebných obvodov pre voľby do mestského zastupiteľstva na volebné obdobie 2010 – 2014 nezriadil samostatný volebný obvod v mestskej časti T., nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 30 ods. 1 ústavy.

10. Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanej nezákonnosti volieb do mestského zastupiteľstva

11. Sťažovateľ sa sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy domáhal, aby ústavný súd rozhodol: „2./ Či voľby do mestského zastupiteľstva vykonané dňa 27.11.2010 v Martine nie sú podľa §48 ods. B) zákona NRSR č. 346/1990 Zb. neplatné, lebo neboli vykonané podľa citovaného zákona. 3./ Uznesenie MsZ v Martine č. 145/10 zo dňa 22.10.2010 treba zrušiť v plnom znení a mesto Martin ho dá do súladu s § 9 ods. (4) zákona NR SR č. 346/1990 Zb., preto je nutné vykonať opakované voľby...“

12. Ústavný súd uvádza, že v rámci konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je oprávnený rozhodovať o vyhlásení volieb za neplatné. Ústavný súd o neplatnosti volieb koná a rozhoduje v osobitnom type konania podľa čl. 129 ods. 2 ústavy, pričom podmienkou na začatie konania je podanie sťažnosti oprávnenou osobou. Podľa § 59 zákona o ústavnom súde sú pre podanie sťažnosti na neústavnosť alebo nezákonnosť volieb do orgánu miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb procesne legitimovaní okrem navrhovateľov uvedených v § 18 ods. 1 písm. a) až e) zákona o ústavnom súde (t. j. najmenej pätina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, prezident Slovenskej republiky, vláda Slovenskej republiky, súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou a generálny prokurátor Slovenskej republiky) aj politická strana, ktorá sa volieb zúčastnila, 10 % oprávnených voličov volebného obvodu alebo kandidát, ktorý získal vo volebnom obvode najmenej 10 % voličov.

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

13. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd takto rozhodol: „4./ MsZ Martin vykoná úpravu vo volebnom obvode č. 1 L. – J. – T. podľa ods. (3) § 9

v počte poslancov a vytvorí nový jednomandátový volebný obvod č. 8, Martin – T.“.

Ústavný súd konštatuje, že nemôže nahrádzať rozhodovanie iných orgánov a určiť obsah rozhodnutia, ktoré má vo svojej právomoci vydať mestské zastupiteľstvo. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

14. K ústavnej sťažnosti nie je pripojené splnomocnenie pre advokáta. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa návrhom na ustanovenie advokáta v podanej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. februára 2011